

1. Високому наукайтеся,
И свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

Адреса
Редакції і Адміністрації:
"Svoboda", 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

ПЕРЕМОГА СВОБОДИ, ДОБРОПРИСТОЙНОСТІ І ПРАВА Є НЕМИНУЧА — ЗАЯВЛЯЄ ПРЕЗИДЕНТ

ВИМОГИ ОЗБОРОННЯ І ОБОРОНИ МУСЯТЬ БУТИ ПОСТАВЛЕНІ НАД УСІМА ІНШИМИ КОНЕЧНОСТЯМИ І ПОТРЕБАМИ

Оклагома. — У своїй другій із запланованих промов до американського народу, вголосі в Оклагомі з приводу 50-річчя встановлення Оклагоського статусу, президент Айзенгавер з'ясував, що неминучість збільшення федеральних видатків на основні дослідні й озброєнні та оборонні потреби чи то з допомогою збільшення відповідних сум у наступному бюджеті, чи шляхом збільшення федерального заборговування. Нав'язуючи до москвських угод з Москвою революційної революції, през. Айзенгавер підкреслює, що на протязі чотирьох десятиріч Сполучені Штати зробили з сільсько-господарської нації індустрію і добилися чималих досягнень у виховній і технологічній ділянках. Змогли вони довести цю до допомогою обмеження свободи людей бути собою і радіти овочами своєї праці. Але сам факт, що Сполучені Штати добилися видатних матеріальних досягнень в різних ділянках, поступово чи добрим чи злихим, з великою загрозою для кожної вільної людини у світі. І саме це, а не що інше, створювало так американську громадську думку після випущення Советами їхніх сателітних землі. Але вільний світ і вільні люди прийняють цей соціальний виклик, як приймали досі всі соціальні загрози. Міжнародний комунізм і його провідники не залишили б ні на хвилину планів насильного встановлення свого панування над світом. Здійснення цих планів добувається міжнародний комунізм із допомогою пропаганди і підтримки роботи, і з допомогою господарської перетворення її експлуатації. Тому так вільний світ і зокрема ЗСД мусять бути безпечні на потугу, розбудовувати свою нуклеарну відплату могутність і водночас адекватувати у відповідному стані свої оборонні засоби.

Президент Айзенгавер

У зв'язку з цим мусять бути збільшені видатки і коштом менше важливих ділянок видатки на основні наукові дослідні, на продукцію нових видів зброї і на далі поширення системи американських оборонних баз. Мусять бути віддані а то й збільшені дотеперішні програми закордонної допомоги. Коротко кажучи, мусять піти агору всі федеральні

ці видатки на озброєння й оборону, які досі становили пересічну суму 42 мільярдів доларів річно, тим більше, що з часу другої світової війни кошти продукції і літаків, і підводних човнів, і інших видів озброєння пішли непомильно вгору. Повинні бути теж збільшені платні офіцерів і вояків, які в порівнянні з іншими фахами не одержують відповідної винагороди. Здійснення завдань, поставлених сьогодні перед американською нацією, мусять добуватися, за словами Президента, не тільки уряд, але теж і все громадянство, зокрема приватні організації й індустрія. Головну увагу мусять привертати справи виховання не тільки школи, але теж і батьки, щоб ЗСД могли витримати в тій діяльності конкуренцію із Советами, де справа виховання поставлена високо. В добу міжконтинентальних ракет Америка потребує не тільки Айнштайнів і Стайнівців, але теж Вашингтонів й Емерсонів. Закінчив свою промову през. Айзенгавер ствердженням, що найголовнішою ціллю залишається сьогодні встановлення справедливого миру у світі. ЗСД і інші вільні народи сподіваються, що Совети співпрацюватимуть для здійснення цієї мети. Але це не звільнює вільного світу від konieczности вдержувати і розбудовувати свою оборону, як захист проти есентауальної агресії. Перемога добросовістності, свободи і права є неминуча, але всі неминучі справи і речі вимагають твердості праці і великих жертв.

Труман хвалить промову Айзенгавера

Вашингтон. — Колишній президент 73-річний Гаррі С. Труман заявив журналістам, що президент Айзенгавер сказав добру промову про керівні ракети, але після того додав такі слова: "Тепер я чекаю на деяку акцію в цій справі". Труман був на зустрічі з членами сенатської слідчої комісії під час другої війни, яку він очолював. Він хвалив Айзенгавера за те, що

хоче демократичної співпраці в веденні закордонної політики, але додав, що демократи чекали на той жест уряду аж п'ять років". На прийнятті був присутній і голова Об'єднаних Вуглеколів Джан Л. Луїс, який давніше мав політичні незручності з Труманом, і який тепер назвав його "цілю інституції" — американською трибуною. Сила Трумана походить від народу, — казав Луїс.

В АМЕРИЦІ

В попередніх роках життя американської білої чалі на Флориді було загрожене тим, що її пер уживали жінки на прикраси до капелюхів. Тепер цей гарний вид вигнаб внаслідок вступування багатих олійних, бо не має місця на свої гнізда.

Д-р Мессон Труман, промовляючи у Маямі Біч, Флорида, на зборах лікарського товариства, сказав, що жінки любили хворі і могли ними вилікувати, то мейше хворіли б на біль голови, небуди мозку, мозкові нерви та параліч. Він заперечив, що який оперативний спосіб випустити назовні нерв із довільної частини хребта, то це усеуно б всі недуги голови.

Фармери в околиці Бітгемтона, Н. П., почали лікувати свої корови пеніциліном, внаслідок чого в деяких випадках наявність пеніциліну у молоці цих коров відчували особи, вразливі на цей лік. Голова міського уряду заборонила фармерам уживати пеніцилін для лікування корів.

Губернатор провінції Кордоба (Аргентина) Раваль Луїс, що за надання публічних фондів засуджено на три роки тюрем. Після відбуття цієї карни він аж до смерті не мав права займати публічного уряду.

Секретар внутрішніх справ Фред Сітон заявив у Денвері, Колорадо, що через 20 років атомні електричні з успіхом конкуруватимуть із звичайними електричними.

Вашингтон. — Найвищий Суд ЗСД відмовився розглядати нову апеляцію Мортон Собелла, засудженого за шпигунство в користь СССР до 30-річної тюрем. Це була вже восьма апеляція Собелла, який всіма способами старається про нову розправу, на який могли б зменшити йому кару. В новій апеляції його адвокат твердив, що Собелла "незаконно заарештовано", і що його розправа відбулася незаконно, бо на ній були фальшиві свідчення. Собелла засудили разом із подружжям Розенбергі в 1951 році. Обидва Розенбергі загинули на електричному кріслі, а Собелл відбував кару 30-річної тюрем.

Ніксон твердить, що Захід може відбити всяку комуністичну агресію

Вашингтон. — Віце-президент Річард М. Ніксон, 13-го листопада промовляв на конференції Крайової Оборонної Резерви і заявив, що вільний світ може відбити всяку комуністичну агресію Москви. Ніксон казав, що вільному світові загрожує від СССР не так його військова сила, як "холодна війна", яку використовують комуністи для послаблення вільного світу. "Ми є певні, твердив віце-президент, що зотримасмо нашу військову перевагу над комуністами". Перед Ніксоном промовляв на цій самій конференції державний секретар Джан Фостер Доллес, який заявив, що вимоги холодної війни спричинили те, що ЗСД мусять робити жертви "зрештиса дешо зі своєї волі", щоб можна було затримати "основу волі—волю одиниці".

Доллес не говорив ширше про ту "жертву частини волі", тільки казав, що американці мусять зрозуміти, "свою взаємозалежність у вільному світі", і не мусять бути надто горді, щоб приймати допомогу від своїх союзників, або щоб допомагати їм фінансово. І Доллес і Ніксон підкреслювали, що ЗСД мусять допомагати закордонній, головним чином в ділянці економіки. Вони згадували про допомогу закордонній, бо знають, що ця справа не є популярна між громадянами ЗСД. Шеф штабу армії генерал Мексвелл Д. Тейлор заявив на цій конференції, що армія викінчує проєкт нової зброї, яка зможе знищити ракетні ракети. Над цією зброєю працюють вже довгий час, і незабаром вона буде готова.

Стівенсон конферуватиме з Доллесом 18-го листопада

Вашингтон. — Представник державного департаменту повідомив 13-го листопада, що державний секретар Джан Ф. Доллес запросив "титутлярного" провідника демократів Адлея Е. Стівенсона на конференцію, яка має відбутися в понеділок 18-го листопада. Вони будуть обговорювати американські пропозиції Раді Північно-Атлантичного Пакту, засідання якої має відбутися в Парижі, в грудні цього року. Це буде перша особиста зустріч між Доллесом і Стівенсоном, від коли демократичний кандидат на президента в 1952 і 1956 роках погодився бути дорадником Президента в Парижі. Дорадник державного департаменту

Дж. Фр. Рейнгарт має підготувати матеріали, щоб Стівенсон міг зацікавитися з програмою Айзенгавера і висловити про неї свою думку. Колишній президент Гаррі С. Труман заявив у пресовому інтерв'ю, що добре сталося, що уряд президента Айзенгавера запросив до співпраці А. Е. Стівенсона на конференції в Парижі, бо Стівенсон "це людина, яка має самостійну думку". Труман твердив, що він, бувши президентом, від двопартійної закордонної політики, але уряд Айзенгавера її закінчує. Добре сталося, що Айзенгавер, хоч і трохи запізно, почав продовжувати двопартійність в закордонній політиці, — казав Труман.

Айзенгавер про інфляцію долара

Вашингтон. — Президент Айзенгавер заявив, що, на його думку, інфляція долара ще й надалі є проблемою в цій країні, яка потребує постійної уваги з боку уряду, але він твердив, що ця справа "не є тепер така серйозна, як не було недавно". Цю заяву сказав Президент у відповіді на листа республіканського конгресмена Чарлза Е. Чемберлена з Мішигону, який пропонував, щоб Білий Дім

скликав окрему конференцію для дослідження проблеми інфляції валюти. Президент відписав конгресменові Чемберленові, що він постійно цікавиться проблемою вартості долара і обговорює її на конференціях свого кабінету та з членами Ради Федеральної Резерви й іншими економістами та заявив, що візьме до уваги пропозицію конгресмена Чемберлена в справі окремої конференції, присвяченої проблемі інфляції долара.

Два члени кабінету домагаються змінити шкільну систему в ЗСД

Вашингтон. — Секретар точних наук, а Джеймс П. Мічелл твердить, що треба заохочувати молоді в народних і середніх школах до того, щоб вона студіювала в академічних школах, вибираючи собі ті фахи, в яких працюють науковці, як в порівнянні з числом науковців і інженерів у СССР, з надто мало в ЗСД. Маріон Б. Фолсом, секретар праці Джеймс П. Мічелл домагаються змінити шкільної системи в цій країні, щоб можна було збільшити число науковців, як в порівнянні з числом науковців і інженерів у СССР, з надто мало в ЗСД. Маріон Б. Фолсом домагається, щоб у школах більше навчали математики і повні добровільно.

Вашингтон. — Найвищий Суд ЗСД відмовився розглядати нову апеляцію Мортон Собелла, засудженого за шпигунство в користь СССР до 30-річної тюрем. Це була вже восьма апеляція Собелла, який всіма способами старається про нову розправу, на який могли б зменшити йому кару. В новій апеляції його адвокат твердив, що Собелла "незаконно заарештовано", і що його розправа відбулася незаконно, бо на ній були фальшиві свідчення. Собелла засудили разом із подружжям Розенбергі в 1951 році. Обидва Розенбергі загинули на електричному кріслі, а Собелл відбував кару 30-річної тюрем.

Найвищий Суд ЗСД відкинув нову апеляцію Собелла

Вашингтон. — Найвищий Суд ЗСД відмовився розглядати нову апеляцію Мортон Собелла, засудженого за шпигунство в користь СССР до 30-річної тюрем. Це була вже восьма апеляція Собелла, який всіма способами старається про нову розправу, на який могли б зменшити йому кару. В новій апеляції його адвокат твердив, що Собелла "незаконно заарештовано", і що його розправа відбулася незаконно, бо на ній були фальшиві свідчення. Собелла засудили разом із подружжям Розенбергі в 1951 році. Обидва Розенбергі загинули на електричному кріслі, а Собелл відбував кару 30-річної тюрем.

Вашингтон. — Найвищий Суд ЗСД відмовився розглядати нову апеляцію Мортон Собелла, засудженого за шпигунство в користь СССР до 30-річної тюрем. Це була вже восьма апеляція Собелла, який всіма способами старається про нову розправу, на який могли б зменшити йому кару. В новій апеляції його адвокат твердив, що Собелла "незаконно заарештовано", і що його розправа відбулася незаконно, бо на ній були фальшиві свідчення. Собелла засудили разом із подружжям Розенбергі в 1951 році. Обидва Розенбергі загинули на електричному кріслі, а Собелл відбував кару 30-річної тюрем.

На Кубі арештують лікарів і адвокатів за допомогу повстанцям

Гавана, Кубинська Республіка. — Зі столиці Кубинської Республіки повідомляють, що там уряд президента Батісти арештує професіоналістів, головним чином лікарів і адвокатів, які допомагають повстанцям Фіделя Кастро. Заарештовано і багато жінок, які займалися збіркою ліків і харчів для повстанців у провінції Орієнте в горах Сієрра Маєстра. Заарештованих довгий час тримають на поліцейських станицях, поки їх переведуть до звичайних тюрем, і родина заарештованих нічого не знає про їхній побут. Так сталося недавно з д-ром Томасом Педрозо і його дружиною. Уряд не дозволяє професійним колегам заарештованих бачитися з в'язнями, і задуває розв'язати напів-офіційні організації лікарів і правників.

Вашингтон. — Найвищий Суд ЗСД відмовився розглядати нову апеляцію Мортон Собелла, засудженого за шпигунство в користь СССР до 30-річної тюрем. Це була вже восьма апеляція Собелла, який всіма способами старається про нову розправу, на який могли б зменшити йому кару. В новій апеляції його адвокат твердив, що Собелла "незаконно заарештовано", і що його розправа відбулася незаконно, бо на ній були фальшиві свідчення. Собелла засудили разом із подружжям Розенбергі в 1951 році. Обидва Розенбергі загинули на електричному кріслі, а Собелл відбував кару 30-річної тюрем.

Король Йорданії знімає Єгиптові і Сирії службу міжнародному комунізмові

Амман. — Король Йорданії Гуссейн, який саме скінчив 23 роки, скликав до свого палацу в Аммані у середу 13-го листопада представників закордонної преси, склав перед ними заяву про становище Йорданії до теперішньої пропагандивної кампанії Єгипту і Сирії та відповів на запити чужинських журналістів. Він заявив, що "нема сумніву, що Єгипет і Сирія стали інструментами міжнародного комунізму проти Йорданії". Він пригадав договір, підписаний на початку цього року в Каїро між Єгиптом, Сирією, Йорданією і Сауді Аравією, за яким всі ці три арабські держави зобов'язалися заступити Йорданії щорічну грошову субвенцію, отримувану раніше від Англії. Одна Сауді Аравія дотримала зобов'язання, бо Єгипет і Сирія відмовилися зробити це, коли тільки Йорданія відмовилася підпорядковуватися

по-совєтській політиці Єгипту. На запит, чи американська фінансова допомога була пов'язана з будь-якими політичними передумовами, король відповів "ні". Він назвав "ворогами" тих, які тепер виразно закликають до вбивства його, короля Гуссейна, та до настановлення в Йорданії іншого режиму. "Договір з Єгиптом і Сирією, — не вартий клаптика паперу, на якому він списаний". Все ж, Гуссейн заявив, що Йорданія не зриває дипломатичних зв'язків з Єгиптом і Сирією. Він рішуче заперечує, наче б Йорданія вела будь-які переговори з Ізраїлем та пригадав, що Йорданія зобов'язана поставити арабських країн, що всякі переговори з Ізраїлем можуть вестися тільки солідарно, членами Арабської Ліги. Він підтримує вимоги палестинських втікачів і їх право до повертання до своїх хат, що їх забрав Ізраїль.

Об'єднані Нації поширюють допомогу втікачам

Об'єднані Нації. — Соціально-економічна Комісія Об'єднаних Націй прийняла з великим признанням до відома висвітлені високою комісаром Об'єднаних Націй для справ втікачів з оцінку у Женеві, д-ра Августа Р. Ліндта і прихилилася до його погляду, що до кінця наступного року слід виконати "надавничну програму допомоги", яка в першу чергу охоплює переселення, включення в місцеву господарку Німеччини й Австрії та ліквідацію існуючих в тій країні таборів для втікачів. Резолюція по лінії бажань д-ра Ліндта перейшла 59 голосами з 14-ма, що стрималися; "про-

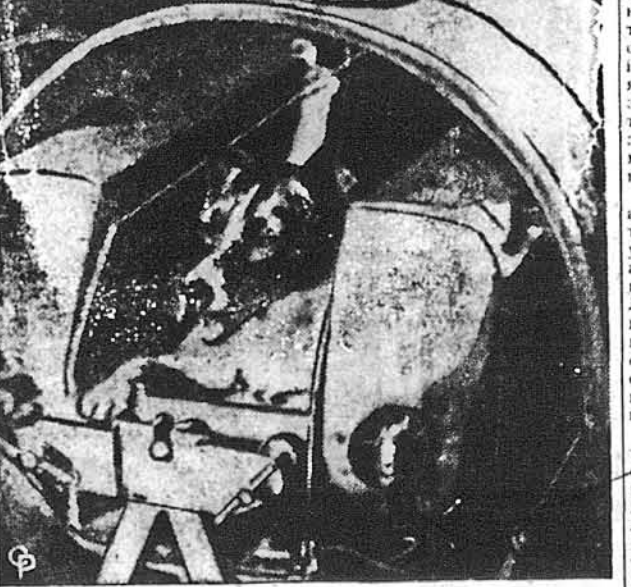
ти" не голосував ніхто. Цікаво, що похвальбу про працю високого комісара висловив також представник комуністичного уряду, який признав "безпартійність" праці високого комісара. Представники комуністичного блоку ставалися до цієї агенції ОН принципово вороже, бо вони вважають, що всі втікачі узагалі і треба примусово репатріювати, то й не було б їхньої проблеми. Ухвалено бюджет для високого комісара для справ втікачів у висоті \$732.000. Окрему резолюцію прийнято в справі втікачів із комуністичного Китаю, які перебувають тепер в Гонг Конгу.

Совети оприлюднили деталі обох "Спутників"

Москва. — У "Правді" вперше появилось кілька світлин про нутро й окремі частини обох совєтських штучних сателітів і докладний опис їхніх технічних подробиць. Проте, як стверджують коментатори, західні фахівці не дізналися нічого такого, чого вони вже раніше не знали б. Перший сателіт, вистрелений 4 жовтня, кружлятиме у всьому до кінця цього року. Другий сателіт, вистрелений 3 листопада, проіснує "мабуть довше" з уваги на більшу віддал від Землі. Совети, вистреляючи другого сателіта разом із собакою Лайкою, знали, що вони не можуть стягнути назад на Землю ко-

робку, в якій приміщено собаку. Відкопили замок радіонадавачий апарат, а сталося це минулої неділі вранці, неможливо знати, коли саме приплив кінцевої Лайки. Крім невідомого обшарного комуністичного про обидва сателіти, появилась ще стаття на цю тему проф. Володимира Черніговського з "Московських Новостей" з подробицями про вишкіл Лайки і харчі, що ї їла вона мала в сателіті, а в "Ізвестіях" заповіджено, що Совети вишлють ще кілька інших звірат на наступних своїх штучних сателітах, поки полетить в міжпланетарні простори людина. Перший чоловік від Совєтів, який полетить із майбутнім "Спутником" — це (кажеється в совєтській пресі) не буде авантюрист, а "найдобрий і найкращий член громадянства".

СОБАКА В ШТУЧНОМУ САТЕЛІТІ ЗЕМЛІ

Цю світлинну опублікувала совєтська преса. Вона зображує собаку Лайку в окремій частині другого штучного сателіта. Апарати, видні на світлинні, постачали кишень й прохолоджувальних повітря, а також міряли теплоту собаки і тиск крові. Совєтська преса признає, що не знають, коли собака здохла. Вони не знають ще способу, як стягнути сателіт, чи їхні частини, назад на Землю.

ДЕРЖАВИ НАТО ДОМАГАЮТЬСЯ АТОМОВОЇ ЗБРОЇ

Париж. — У дебатах Парламентарної Ради НАТО, яка складається з 150-х парламентаристів із 15-х держав, членів НАТО, та яка відбулася в цьому тижні свої наради в Парижі, найголосніше давалося відчувати невдоволення, що ЗСД й Англія, єдині посідачі атомової зброї з посеред усіх держав НАТО, задрго тримають її для себе й не діляться нею з своїми союзниками. Репрезентанти Франції, Канади й Греції домагалися просто, щоб на Раді НАТО, яка засідатиме від 16 грудня з участю всіх членів 15-х західних держав, справа розподілу атомової зброї між членами НАТО стала головною темою. Знову ж деякі інші держави, головне Бельгія і Голландія, настоювали, щоб надалі великі держави НАТО тісніше співпрацювали з малими своїми союзниками в ділянках політичній, військовій і науковій. Третьою темою, якою цікавилися парламентаристи, було питання, в яких конкретних випадках треба буде вжити атомової зброї проти агресора, серед яких умови та хто про це має рішати. Підсумовуючи ці голоси, генеральний секретар НАТО Пол Генрі Спаак, колишній прем'єр і міністер закордонних справ Бельгії, заявив у своїй промові перед французьким Парламентом прихильників НАТО: "Для престижу європейських країн це не є потрібно, щоб вони мусяли вступити в-

привати те, що раніш уже відкрили були З'єднені Держави, як також для безпеки З'єднаних Держав не є потрібно, щоб затакувати перед своїми союзниками те, що давно вже знають спільні вороги". На військовій комісії тієї парламентарної конференції, яка зрештою, має тільки дорадчий характер, головний командант морських флотів НАТО на Атлантику, адмірал Жерол Райт, говорив про небезпеку, яка грозить західному світові на випадок війни від совєтських підводних човнів. Мовляв, Совети мають тепер більше підводних човнів, як усі країни НАТО разом узяті. Вони мають їх коло 500 та щороку збільшують на 75 до 100 далших. Ціллю совєтської стратегії буде відірвати Америку від Європи, знищивши Атлантийський флоту й унеможлививши морський контакт. Адмірал Райт говорив про konieczність протизаходів. Про konieczність, щоб усі країни НАТО мали атомову зброю і щоб відплата проти наїзника не залежала тільки від однієї держави (ЗСД), говорив з фахового боку французький генерал і парламентарний посол Марі-Еміль Бетуар. Головою американської делегації з 90-річній сенатор Теодор Грін, який безпосередньо перед цю конференцією об'їхав 9 з посеред 15-х держав НАТО, конферуючи всюди з державними і парламентарними чинниками.

Хрущов хвалить Жукова, як "маршала і воєна", але ганить, як політика

Москва. — Никіта Хрущов висловив дуже похвальну про Георгія Жукова, як маршала і воєна, але Жуков, мовляв, виявився поганим політиком". Хрущов заявив, що більшість завдяки шануватимуть Жукова за його військові заслуги. Жуков мовляв, "проявив зваженість" і йому "дозволили відійти". Він тепер живе в Москві та має повну свободу рухів. Жуков мовляв, любить лопи, а в СССР можна полювати на все, включно з тиграми. Свої заваги Хрущов зробив на прийнятті в єгипетський амбасаді у зв'язку з перебуванням у Москві єгипетського шефа штабу генерала Абделя Гакіма Амера. Хрущов — як подають приватні там закор-

донні кореспонденти — був висловив дуже похвальну про Георгія Жукова, як маршала і воєна, але Жуков, мовляв, виявився поганим політиком". Хрущов заявив, що більшість завдяки шануватимуть Жукова за його військові заслуги. Жуков мовляв, "проявив зваженість" і йому "дозволили відійти". Він тепер живе в Москві та має повну свободу рухів. Жуков мовляв, любить лопи, а в СССР можна полювати на все, включно з тиграми. Свої заваги Хрущов зробив на прийнятті в єгипетський амбасаді у зв'язку з перебуванням у Москві єгипетського шефа штабу генерала Абделя Гакіма Амера. Хрущов — як подають приватні там закор-

У СВІТІ

● Крішна Менон, міністер військових справ Індії (лінійний соціаліст), промовляючи минулого понеділка в Об'єднаних Націях у справі 8-місячного конфлікту між Індією і Пакистаном за Кашмір, до такої міри схвилювався, що втратив голос і сперся головою об стіл. Приятелі відвели його додому, а засідання ОН перервано. В лютому цього року те саме сталося з ним під час дебатів над Кашміром. Крішна Менон хворий на печінуку і серце.

● Англійська забезпечена агенція Ллойд асесує людей також від "Спутника", якщо він упаде комуś на голову. Ця агенція відкрила цього тижня з парадом свій новий будинок у Лондоні, збудований за \$14 мільйонів. Головна білорава зала має 340 ступінь довжини та 120 ступінь ширини і вміщує 2,000 службовців. Ллойд асесує минулого року з асесураційних премій \$648,200,000.

● У столиці Індонезії, Ляпті, учні середніх шкіл демонструють протест під час сільсько-шкільних обрядів, обидваля виминням поліцію, яка їх розганяла. Поліція стріляла і вбила 15-річного хлопчину, а багатьох поранила. Обурені юнаки вдерлися до міністерства освіти і поновили в ньому велике відкриття і розганяла малолітніх демонстрантів.

● Бритійська Рада, напівурядова організація, що займається шкільними й виховними справами, запросила 300 совєтських студентів на трижильні

відвідини, до Англії. Совєтські студенти мають прибути трома партіями по 100 осіб. Усі кошти їх утримання переймають на себе Англія.

● У м. Люксембурзі в Індії за ініціативою і дозволом міністра провінції Прадеш, що має 62 мільйони населення, відбулися незвичайні збори, учасниками яких були 42 вбивці, після бандинтів і "талановитий" обманець. Всі вони в'язні, але на час зборів їх звільнено і дозволено перебувати в місті, без ніякої сторожі. Ніякої угоди оплатили їм держави. Вони обговорювали "дирекції" і вимоги до в'язничної управи.

● Чільний англійський письменник Саммерсет Мом (Мог'ге), який має тепер 84 роки, зперує з просябою до всіх своїх своїх, приятелів і знайомих, щоб вони в день його смерті знищили всі одержані від нього листи. Саммерсет Мом рішуче забороняє оприлюднювати його листи.

● В Польщі переведено в останніх днів облоги на хуліганів, шпиків, авантюристів і спекулянтів на чорній біржі. Заарештовано коло 1,000 осіб.

● Найстарішим активним духовником у Католицькій Церкві є архієпископ Альфонсо Каріні, секретар Ватиканської Конгрегації Обрядів, який минулого тижня відзначав 95-річчя.

● Ріка По в північній Італії виступила з берегів, залила тисячі акрів упраний землі і зробила бездомними тисячі мешканців. З області По евакуйовано 25,000 осіб.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреса платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВИМОГА ПЕРЕГОНІВ

Останні події, зокрема, історія з совєтськими міжконтинентальними ракетами та "спутниками", доказують, що Америка, хоча вона то чи ні, мусить вважати себе в стані перегонів у зброєній, іншими словами це означає ніщо інше, як перегони у підготовці до війни, агресивної зброї Москви і оборонної зброї Америки. Ці перегони Америки накинено. Американського народу аж ніяк не могли заспокоїти, після вистрелу першого "спутника", задоволення з Білого Дому, що З'єднені Держави не вважали себе, що вони є в перегонах з Москвою у цій ділянці. Куди більш заспокоїливі були задоволення президента Айзенгавера, що, хоч Москва випередила Америку у висилці штучного сателіта, все ж таки американська оборона могутніша з більшою, ніж мілітарна сила Совєтів. І заходи, які в Америці пороблено негайно після випуску совєтських "спутників", вказують невідомо, що Америка таки мусить переганяти з Москвою і в цій ділянці.

Цікавий коментар на цю тему написав Дейвід Лоренс, редактор відомого тижневика "Ю. С. Нью енд Ворлд Ріпорт" у виданні цього журналу на 15-го листопада. Лоренс у першу чергу повторює слова Президента про те, що найбільше, чого світ сьогодні потребує, "більше, ніж споку в планетарній просторі, є величезний спок в напрямку миру". На жаль, стверджує Лоренс, з такою нашою концепцією не погоджуються самозвані володарі в Москві, які, базуючи про мир, приготувалися шаленими темпами до агресивної війни. Це він доказує аргументами з останніх подій. А втім, це стверджує і сам Президент у своїй останній промові, пригадаючи численні совєтські інвазії у війні країни та минулорічну інтервенцію на Мадящині. У висновку президент Айзенгавер твердить: "Вічна готовність та постійне збільшення мілітарної могутності віального світу, підтримані нашими об'єднаними господарськими і духовними зусиллями, забезпечують єдину відповідь на цю загрозу, поки совєтські володарі самі не перестануть використовувати свої ресурси для воєнних і експансіоністських цілей і не повернуть їх на добробут своїх власних народів".

Лоренс вважає, що така відповідь ще далеко не вистачає. Він твердить: "Ми мобілізуємо найкращі уми наукового світу, але які "інформаційні ракети" ми винайшли, щоб досягнути нарід Совєтської Росії, який єдиний може дати відповідь на запит, що буде: мир, чи війна". На цьому він і зосереджує свій коментар, вважаючи, що справу миру можуть розв'язати не так міжконтинентальні ракети й "спутники", як переконання і заохота "народу Совєтської Росії" прилучитися до нас у задоволенні миру". На закінчення Лоренс заявляє: "Бо єдину відповідь на загрозу це однієї світової війни може дати нарід Совєтської Росії. Сконцентрованою акцією він може скинути тиранів у Кремлі і знати тягар зброєносців з усіх народів".

Ми напевне зацікавлені дослідити твердження Лоренса зокрема про "нарід Совєтської Росії", бо таке популяризоване поняття доказує, що Америка, поки вона зможе винайти відповідну і таку потрібну "інформаційну ракету", яка скорше від усіх інших ракет відвернула б совєтську загрозу, це сама потреба такої доброї "інформаційної ракети", щоб не плутати і власним невільством не пхати десятки гонимих Москвою народів у спільний котлодок якогось "совєтського народу", змайстрований саме тими тиранами в Кремлі.

Проте, Лоренс має засадничу рацію, коли йде про його концепцію, що наймогутнішою ракеткою проти совєтської загрози могла б бути відповідна постава Америки до повноцінних Москвою народів, могла б бути та "інформаційна ракета", якої не треба вже винаходити, бо вона сама напрашується Америкою. Тим часом ті "ракети", що їх Америка висилася з непередбаченого Американського Комітету, чи ті ще гіршого гатунку з "Голосу Америки", є такі далекі від ракет, що про них думає Лоренс, як індійський лук від модерної гармати.

Ракетою, про яку думає Дейвід Лоренс, могло б бути тільки вичає і недовіражені призначення того "перерішення", що його винесли Україна, Білорусь та інші повноведені Москвою народи 40 років тому. Що більше, вже два роки тому ми мали нагоду почути з найбільш авторитетного джерела, що Вашингтон навіть свідомий тієї "ракети" і готовий її використати на випадок війни. Але як усе нам залежить, щоб загрозу війни відвернути, і саме ця "ракета" могла б у тому дуже допомогти. Чому ж її Америка не використала в своїх перегонах до миру, хоч саме таку ракету у відношенні до інших народів з таким успіхом використовувала більшовицька пропаганда? Саме в цьому відношенні є ще велике поле праці для нас, американських українців.

ВПЛИВ ОСТАННІХ ПОДІЙ НА БЮДЖЕТ ЗДА

Проблему реальних можливостей щодня, ніж нещодавно передбачуваний, американського державного бюджету на наступний рік популярно схопив ньюйоркський щоденник "Ворлд Телеграм енд Сан" у такому заголовку своєї статті: "Спутник ударить нас по кишені". Річ, очевидно, не в самих совєтських штучних сателітах, а в цілій низці подій, які вивернули в керівних американських колах переконання, що Совєти зробили більш поступливі в зброєній, ніж раніше про це думалося і що ті поступливі треба зрівноважити власним більшим зусиллям. Це переконання не зродилося з Білого Дому, Капітолію, Пенсільванії й редакцій великих американських щоденників та журналів з величезним впливом на публічну думку — протягом ночі. Помалу під впливом різних звітів і фактів змінювався психологічний підхід до проблеми бюджету.

Це видно як на теперішньостановищі офіційних чинників Республіканської партії, так і на тактиці демократичної опозиції. Попередній підхід до проблеми державного бюджету був, так би мовити, строго економічний: змагати спешу до зрівноваження бюджету і зараз потім осигнення бюджетової надвишки, щоб можна було: 1. зменшити велику державну заборгованість, 2. використати це для боротьби з інфляцією і 3. прилучити до зменшення податків. Коли у питаннях державного бюджету, платничого і торговельного балансу і т. п. справах широка публіка не дуже орієнтується і ними не дуже цікавиться, то справа податків стосується безпосередньо кожного громадянина.

І тому також опозиція домагалася зменшення податків, і уряд обіцяв це — після осягнення зрівноваженого бюджету — маючи на увазі вибори. Тим то останній 72-більоновий бюджет уряду зустрівся з правдивою бурєю в Конгресі. Але його опозиційні були захоплені самим секретарем фінансів Джорджем Гофрі, який сам признавав принцип, що скорочення в бюджеті — завжди можливі, треба тільки знайти способи, як їх зробити. По цій лінії властиво йшов також донаслідний секретар оборони, колишній член державної Комісії для фінансової політики, інженер і промисловець, президент Джералд Моторс, господарсько-промисловий адміністратор і організатор, Чарльз Е. Вилсон. Перший заступник державного секретаря Герберт Гувер мол., великий знавець спеціально нафтових проблем, належав також до так званих класичних економістів, для яких святею був закон, що всякі державні видатки можливі тільки в межах здорового господарства, із зрівноваженням бюджетом, із сильною валютою, з великим додатним експортом і високим життєвими стандартом населення, як гарантом крайової продукції і торгівлі. До тієї самої групи "апохорошували" керівника Адміністрації Міжнародної Співпраці, себто програми американської допомоги закордонній, Джона Голлістера. Всі вони відійшли і на їх місце прийшли інші люди.

Ще не значить, що ці нові керівники секретаріату оборони, скарбу та політики закордонної допомоги в виразних "розривах" фінансової політики. Але вони — як стверджують авторитетні пресові коментарі — відповідають цій новій атмосфері, яка настала у Вашингтоні і яка наголошує на потребу надолужити втрачені чи загаяні позиції в ділянці військової технології та взагалі у ділянці оборони. Промова Президента з четверга минулого тижня і створення ним нулового тижня і створення ним окремого посту керівника всіх наукових студій для цілей оборони були доказом "нового вигляду" оборонної політики. Якщо науки до цього часу не легковажено в дослідженнях, ведених для військових цілей, то не шановано її, не підтримувано її не використовувано так, як це роками роблять у себе більшовики. Очевидно, що посилення існуючої вже продукції для війська як і поширення та поглиблення студій над новими винаходами вимагають фондів.

І тому чули ми спешу від Президента під час однієї з його останніх пресових конференцій, що 38-більоновий бюджет імовірно збільшиться на яких 400 мільйонів, а коментарі кажуть, що можливо й 600 до 800 мільйонів. В останніх днях ми читали північний вісник, що спеціально на ракетну програму буде призначений додатковий 1 більйон доларів. Деякі коментарі не виключають, що ця сума ще повоює зростає. Таким чином під знаком запити опиняється не тільки недавно проголошувана границя військового бюджету 38 більйонів доларів, але й границя для цілого бюджету в 70 більйонів доларів. Фактично твердять, що не можна про те, щоб бюджет на 1958/59 рік був нижчий від 72-ох більйонів, а радше треба прийняти можливість кудись вище цього бюджету. Це значить, що й вигляди на зменшення податку мінімальні.

Що більше, коли зниження податків було в останній сесії Конгресу майже бойовим граєнням демократичної більшості, то тепер воно, мабуть, зникне, бо головним аргументом опозиції проти уряду стали донаслідні секретарі оборони, колишній член державної Комісії для фінансової політики, інженер і промисловець, президент Джералд Моторс, господарсько-промисловий адміністратор і організатор, Чарльз Е. Вилсон. Перший заступник державного секретаря Герберт Гувер мол., великий знавець спеціально нафтових проблем, належав також до так званих класичних економістів, для яких святею був закон, що всякі державні видатки можливі тільки в межах здорового господарства, із зрівноваженням бюджетом, із сильною валютою, з великим додатним експортом і високим життєвими стандартом населення, як гарантом крайової продукції і торгівлі. До тієї самої групи "апохорошували" керівника Адміністрації Міжнародної Співпраці, себто програми американської допомоги закордонній, Джона Голлістера. Всі вони відійшли і на їх місце прийшли інші люди.

Зрештою, коли зниження податків було в останній сесії Конгресу майже бойовим граєнням демократичної більшості, то тепер воно, мабуть, зникне, бо головним аргументом опозиції проти уряду стали донаслідні секретарі оборони, колишній член державної Комісії для фінансової політики, інженер і промисловець, президент Джералд Моторс, господарсько-промисловий адміністратор і організатор, Чарльз Е. Вилсон. Перший заступник державного секретаря Герберт Гувер мол., великий знавець спеціально нафтових проблем, належав також до так званих класичних економістів, для яких святею був закон, що всякі державні видатки можливі тільки в межах здорового господарства, із зрівноваженням бюджетом, із сильною валютою, з великим додатним експортом і високим життєвими стандартом населення, як гарантом крайової продукції і торгівлі. До тієї самої групи "апохорошували" керівника Адміністрації Міжнародної Співпраці, себто програми американської допомоги закордонній, Джона Голлістера. Всі вони відійшли і на їх місце прийшли інші люди.

КОНЕЧНІСТЬ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОТИНАСТУПУ

Совєтська зовнішня і внутрішня політика спрямована під сучасну пору головним чином на економічну діяльність. Такі акції і заходи совєтського уряду і компартії, як децентралізація управління промисловістю і кампанія під гаслом "наздогнати Америку в ділянці продукції м'яса, молока і масла", як і господарська допомога для Єгипту, Сирії та різних країн Азії, доказують, що Совєти намагаються вести актуальну холодну війну передусім економічними засобами.

З'ясувавши ті тенденції в актуальній совєтській політиці і конєчності протидіяння їй присвятив одну зі своїх статей, друкованих у ньюйоркському "Геральд Трибуні" Антоні Наттінг, колишній британський міністер закордонних справ. Провідною думкою цієї статті є теза, що під сучасну пору загрозливий вигляд для віального світу з не так совєтська мілітарна сила, як економічна агресія.

Нав'язуючи до промови президента Айзенгавера, виголошеної 7-го листопада ц. р., Наттінг стверджує, що ця промова своїм зосередженням уваги на мілітарній і науковій кооперації держав віального світу розчарувала слухачів в азійських і середньосхідних країнах, зокрема тих, що перебувають під совєтською економічною пенетрацією.

На думку Наттінга, важливішою від такої кооперації проблемою для віального світу з конєчністю здобути вирішну перемогу в економічній війні, три роки тому започаткованій і веденій червоною Москвою всіма можливими й доступними їй засобами. Совєтських "спутників" вважає Наттінг не за доказ того, що Москва готується до мілітарної агресії, але того, що вона зіграла перший бій, перший етап у започаткованій нею економічній війні. Західний світ до того перейнятий страхом перед можливою мілітарною атакою, що забуває й не усвідомлює, що він сам готується до економічної війни.

Пропозиція Президента Айзенгавера, щоб з наукових винаходів і випroduкування з їх допомогою засобів могли користати об'єднано всі союзні країни, була дуже актуальною, але — як стверджує Наттінг — політичні кола віального світу сподівалися, що през Айзенгавер піде у своїх планах та програмах далі і запропонує створити при НАТО високе економічне керівництво, що мало б координувати й вести об'єднаний контрнаступ проти совєтської економічної агресії. Під сучасну пору не вистачає планувальних й організувальних європейських Спільних Ринків, чи інших такого роду заходів.

Віальний світ мусить докласти всіх зусиль, щоб вирвати ініціативу з рук Москви і довести вирішну перемогу у започаткованій нею і веденій на життя і смерть економічній війні.

Наприкінці своєї статті Наттінг висловлює надію, що наші проблеми присвятить належну увагу конференція держав НАТО, яка відбується в середині грудня ц. р. у Парижі з участю Айзенгавера. Головним завданням цієї конференції, на думку Наттінга, мало б бути створення пропонованого ним верховного "економічного директоріату", що мав би кермувати й координувати всіма науковими та економічними зусиллями ЗДА і Західної Європи.

В. Стецюк

УКРАЇНСЬКИЙ КАЛЕДЖ В ЗДА

Уже кілька років появляються на сторінках нашої преси статті та відгуки про потребу створення на американському терені українського центру в формі інституту, факультету чи, останнім часом, бодай катедри українознавства при деяких університетах. Проблема ця, як з українського, так і з американського аспекту, надзвичайно актуальна. Кожний з нас знає, що під керівництвом пору, коли Америка стала в провіді віального світу, в американській науці, поруч пізнання ворога, його історії та духовності, повинно знайти місце й пізнання історії та духовності поневоленого Москвою народу, тим більше, що очі їх усіх звернені на велику, свободоблюбу Америку.

А проте, в американській науці немає й сліду з такою, здавалося б, логічного висновку. Не дивно, що на дві тисячі каледжів і університетів, в тому числі близько тисячі з ав. публічних, тобто державних, високих шкіл, немає в ЗДА ні одної, де українська мова, історія і культура українського народу була б бодай побічним предметом. Правда, при деяких університетах є катедри славистики, але, поза окремими винятками, студії в них обмежуються до пізнання російської філології та історії Росії, очевидно, в такому навісвітленні, яке подають старорежимні московські або більшовицькі підручники.

Можливість створення українського катедри при деяких американських університетах існують вже віддавна, але до теперішньої спроби випади якось не вдалося. Можливо, що основною причиною цього був брак відповідної організації, хоч, здається, немало ролю відіграли тут і фінансові нестатки, і брак слухачів. Здається, проблема ця не буде як слід розв'язана до тих доки нам не вдасться урукомити катедру славистики з українською філологією включно в університетах, принаймні в тих стейтах, де перебуває масова наша імміграція. В цьому саме напрямку повинні йти наші старання, зокрема зусилля наших студентських організацій.

Але, незалежно від того, повинні ми урукомити нашу українську високу школу, яка, в одного боку, була б репрезентантом української науки на американській землі, а з другого забезпечувала б потреби не тільки нашої, але взагалі американо-української спільноти. Для цього, як вказала недавно незвичайно цінна стаття нашого високошкільного діяча, проф. Якова Зозулі, віце-президента Українського Технічного Інституту, ми маємо всілякі можливості. Зразком для нас хай будуть досягнення в тому напрямку інших національних груп, а також зусилля нашої старої імміграції, яка, хоч була тільки заробітковою, добила за недовгий відносно час таких великих успіхів, що сьогодні ми з гордістю дивимось на нашу народну школу, церкви та парохіальні школи, наші основні національні організації.

Без сумніву, нам треба і чужої науки, треба зразків і експертів у всіх ділянках, але це зовсім не перешкоджає нам утворенні власних науково-освітніх центрів, які мають бути показниками нашої культурної ваги. Про це пам'ятали провідники і першої і повноцінної нашої імміграції, і тому початковим етапом іної праці було організування цілої низки середніх шкіл і таких високих шкіл, як УВУ, УГА, пізніше УТІ та УІП на терені Європи. На американському терені ми мали досі деякі слушні мотиви виправдання, як незнання обставин і мови, брак належної орієнтації. Але сьогодні цих причин вже немає. Ми стали рівноправними американськими громадянами, а тому наші основні завдання подвоїлися, і то не тільки супроти Америки, але й супроти нашого поневоленого народу.

Правда, наша довголітня емігрантська неволя, з одного боку, і несподівана зміна в нашому житті з другого, вистворили мимовільно в нашій психіці певні зміни і густо часті дезорієнтують нас у нашій праці для кращого майбутнього. Але ми мусимо знайти собі вреті справу, що це ніяк не звільняє нас від виконання тих завдань, що йкладе на нас майбутність наша і Америки, ані тих надій, що їх покладає на нас наш нарід на рідних землях. В обидвох випадках ми виконаємо довг владності, коли за основу напрямку нашого життя поставимо якнайкраще і найосновніше виховання нашої молоді. Тому шлімо нашу молоді на курси і в школи українознавства, шлімо її до високих шкіл, PLEASEMO нових керівників і нових озброєних правдивим знанням репрезентантів. Духовним мунументом нашої всенародної сили "ад астра" хай стане на терені віального Америки хоч одна українська висока школа, хоч одна каледж.

Зав'язок його ми вже маємо. Це — Український Технічний Інститут в Нью Йорку, що постав три роки тому і діє, хоч ще покищо в дуже скромних умовах і в невеличкому масштабі. Однак, плани його дальшої розбудови на повну високу репрезентативну школу йдуть шпораз більшим кроком. Кураторія, що є опікуном цієї старої школи, вкладає великі зусилля в здійснення цих планів. Але без належного розуміння справи нашою спільнотою і без співпраці всіх наших громадських і суспільних організацій обійтися не можна. На таку всегромадську допомогу Кураторія Інституту покладас велику надію.

Недавно був на річній нараді Кураторії Інституту, яка саме намічала плани своєї діяльності на найближчі десятиріччя. З приємністю мусу ствердити, що це вперше на тутешньому терені я міг прислухуватися там важливим і глибоким продуманням планів праці наших професорів, громадських діячів та представників деяких наших організацій, що входять у склад Кураторії. Ухвали, що їх там винесено, цікаві й корисні, напр., постановлено закупити шкільний будинок, у якому можна було б вмістити на дві зміни щонайменше тисячу студентів. Такий будинок уже намечено в середині Мангеттену, у гарному місці і за доволі доступну ціну. До гіпотези, що на ньому стоїть, треба було б ще додати коло сорока тисяч доларів, і школа могла б бути зразу ж до нашого вжитку. В зв'язку з тим прийшло б і поширення програми, урухомлення нових факультетів та набуття прав (Закінчення на стор. 3-й)

ДЕНЬ, МОВ КРАПЛЯ...

День, мов крапля у криницю,
У глибокій ніч упав...
Можливо, мов мені присниться
Вілі вишній рукав?

Можливо, молодість ізнову
До подушки припаде
І своєю гарчатою мову
З похололим заведе?

Можливо, друзі, що любили,
І кохали, що пішли,
Знов застелить, як стеліли,
Юних бенкетів столи.

Весняне западне зілля,
Ручей коси перець,
І чинсь чуже весілля
Зі зустріч, як своє...

М. РИЛЬСЬКИЙ

Мгр. Володимир Бучацький

ПЕРШІ ДНІ ЛИСТОПАДА 1918 Р. НА ЛЕМКІВЩИНІ

У листопаді 1918 року населення Лемківщини та наші люди в Західній Галичині перейшли зовсім відмінні пережиття.

В останньому тижні життя вже не доходили до нас українські львівські часописи й ніяких вістей з того часу ми не мали. Натомість польські краківські часописи постійно хвалилися, що західні держави, передусім Франція й Америка, обіцяли полякам створити велику й могутню Польщу, як потрібне їм заборело проти Німеччини й Совєтів, а Україна вони не признають. Згодом ці часописи донесли, що польська "Ліквідаційна комісія" виїхала до Львова відібрати від галицького намісника для

Польщі владу в цій Галичині.

Усі ті вісті були для нас великим ударом, нас огорнуло, чим та повне пригноблення. Цей наш гіркий настрій ще побилювався, коли ми в дні 1-шого листопада побачили, як поляки в Сяноці усеушли з державних будинків австрійські знаки й розвісили польські національні прапори. А що тоді діялося в перших днях листопада у Львові та Галичині ми нічого не знали. Бо залізнична комунікація зі сходом була перервана і навіть з заходу поїзди не курсували.

Причиною цього був повний хаос внаслідок зміни державної влади. Вже в останніх днях життя австрійські діячі, з якими місцеве насе-

лення мало багато порохунків, зникли кудись, немов шурі з потопачого корабля. Уряди судові, поштові та скарбові перестали функціонувати. Внаслідок браку публічної безпеки появилися в містечках та деяких польських селах банди грабників, які ширили паніку між спокійним населенням. Банди ці грабували та побиляли передусім жидів, а також багатих міщан та селян і нападвали на переїжджих купців. Дійшло до того, що люди не мали відваги виїжджати кудись навіть вдень, тож комунікація зі світом була повністю перервана.

І коли нарешті 5-го листопада прийшли перші поїзди, краківські польські часописи "Гонсь Краковські" й "Кур'єр Подкарпатський" принесли нам знову пригноблючу вість, що польські військові відділи погромили й розорили "гайдамацькі банди", які хотіли зайняти Перемишль. Але вже в наступних днях ми прочитали в польських часописах алармуючу статтю під заголов-

ком: "Безцельні замах українців на польські Львов" і "Гайдамаки мордують в Львові польським людом". І т. п. Ці вісті викликали в нас пильну цікавість і величезну радість та одушевлення. Не знаючи дійсного перебігу подій у Львові та в краю, ми здогадувалися, що наші провідні проголосили українську державність і об'являть там владу. Всюди, куди дійшла та радісна вість, з'явилася духовна піднесення.

Зрештою, тодішня ситуація була на Лемківщині для нашої можливої акції дуже некорисна. В усіх містах та містечках, що, крім Сянока були цілком польськими, поляки владу й зорганізували свою міліцію, а згодом поліційні відділи та уряди. Наші лемківські села були безборонні та відтіяні від сходу. Навіть у Сяноці не було тоді однієї української військової частини. В місті стаціонарвав "сервиз" 54-го Морансого полку полької піхоти, командан якого був "морозистий"

буковинський рутенець", полковник Максимович. Коли він на вимогу чеських офіцерів не схотів зректися команди, чехи його розорили й, відходячи з Сянока, забрали зі собою.

Бойовий українсько-польський фронт був тоді на лінії Устрики Долішні — Лютовичі. Заохочений тим фактом і з наміром перешкодити українській організації на терені Сяницького повіту, поляки почали негайно безоглядну терористичну акцію. І тут прийшла їм на поміч польська краківська преса. Ті часописи мистили в кожному числі брехливі, з пильної виснажені видумки про українські "окручництва", "чупроти" поляків на сході, про масові арешти, побіи, поранення та вбивства поляків й т. ін. Ціллю тих вісток було не тільки цькувати поляків проти українців, але також заохочувати вступати до польського війська, бо польське населення не мало взагалі охоти воювати. Ця брехлива акція записалася криваво в історії Лем-

ківщини та в Галичині на захід від Сяну. Від польських скритованих стрільців загинуло тоді по містах і містечках кілька десятків наших активних людей, хоч наші люди кричали й втікали куди могли, головню на гірські лемківські села. До того поляки всюди на тій території ловили наших людей, що верталися з фронту, та поповню, побиляли й арештували. Рівночасно польські міліціонери й різні банди вдиралися на наші села й безжально побиляли людей і грабували їхні добро. Почалися також на велику шкалу, на донос польських "жесових лицарів" під різніми вигаданими притоками, арешти наших активних людей, передусім інтелігентів та сільської молоді. Ті наші люди згодом заповнили польський концентраційний табір в Дембю біля Кракова й різні місцеві в'язниці. Але там наші люди були прийняті безжально від стріль польських сусідів з-поза ґрат.

Таке діялося на Лемківщині в перших тижнях листопа-

ПРАЦЯ • HELP WANTED MALE •

ПОТРЕБНО НЕГАЙНО
Фахового ПРЕСМАНА
ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ“
— Платня, після умови. —
Голоситись: у Адміністрації „СВОБОДИ“.
81 — Grand Street
JERSEY CITY, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0237

NAIL & RIVET
MILL OPERATOR
Досвідчений оператор здібний в
обслуговувати та „set up“
BLADE OR NATIONAL NAIL
MACHINE IN SHIFTS WORK
Добра платня. Компанійні
користі.
Голоситись
IGOE BROS. INC.
Ave A & Pommer St., Newark, N.J.
Blgelow 3-3450

МЕХАНІКИ
ВАНТАЖНИХ АВТ
Deisel and Gas
Над. організація виробни ван-
тажних авт. має місця для
першокласних механіків, у
своїй роботі на праці.
Юнійна ставка і великі користи.
Приймається на денну і нічну
зміну.
Телефон: Mr. Buell
між 9:30 A. M. і 3:30 P. M.
BI 2-4400

ПОРТЕРИ
ДО ВАКСУВАННЯ
Частинна праця (part time).
Початок праці о год. 5-й пол.
15-25 Whitehall Street
Room 210
New York, near South Ferry
between 3-5 P. M.

ПРАЦЯ •
HELP WANTED FEMALE •

WRAPPERS
(у віці 18-35 р.)
1-ша смена 7:30 р. — 4 п. пол.
5 днів — 40 годин в тижді.
2-га смена 4 п. пол. — 12 веч.
5 днів — 37 1/2 год. в тижді.
Голоситись в борі фабрики:
Street 2 — 40 Cooper Square —
Near Astor Pl.

BUY U. S. SAVING BONDS

MISCELLANEOUS

ВИСИЛАЄМО
ліки і рецепти
до всіх країн Європи.
Бсі оплати платяться тут
Гарантия доставки.
Vitamins—Atolanyl
Penicillin—Streptomycin
Irgarvin—Terramycin
Etc.—Etc.—Etc.
Пішіть або телефонуйте
PROFESSIONAL
PHARMACY
9th & Potter Sts.,
Chester, Pa.
Phone: 2-8690 or 2-1332
Також — бандажі, еластичні
палочки та пояс на усунен-
ня жовтушки.

EXCEPTIONAL HIGH EARNINGS PART-TIME WORK FOR ADDED INCOME

Reliable party or persons wanted for this area to handle the world famous RCA, WESTINGHOUSE, and SYLVANIA television and radio tubes sold through our new modern type self-service tube testing and merchandising units. This national firm offering this high type business opportunity for the first time. Will not interfere with your present employment. To qualify you must have — \$2923.25 Cash Available immediately For Inventory —
— Car 5 Spare Hours Weekly —
— Must Be Able to Start At Once —
Exceptional high earnings are being experienced by people in this business today!
The company will supervise your operations and extend financial assistance to full time if desired. This excellent opportunity offered to a dependable person who is interested in his future. It's an all cash business, depression proof, no credit risk. Do not answer unless fully qualified.

- Income Starts Immediately
- Business is Set Up For You
- No Selling or Soliciting
- Company Secures All Locations
- Please Include Phone Number
- For Personal Interview in Your City — Write

NATION WIDE SALES CO., Inc.
2322 Big Bend Boulevard, ST. LOUIS 17, Missouri

ПОСИЛАЙТЕ РІЗДВЯНІ
грошові пересилки
ВЖЕ ТЕПЕР!
ДО ВСІХ ЧАСТИН СХІДНОЇ ЄВРОПИ
через знану, найстаршу Фірму для пересилки
грошей в ЗДА

„НОВБАСНЮК АГЕНЦІЯ“
286 EAST 10th STREET
NEW YORK 9, N. Y.
Повна гарантія — офіційно 10 рублів за ... \$1.00
офіційно 14.36 яєських корон за \$1.00
Необмежені квоти без „мінімуму“ чи „максимуму“.
Мінімальна оплата.
Засновано 1920 р. Tel. AL 4-8779

ПРЕЗ. АЙЗЕНГАУЕР ПО- ТВЕРДИЖУС ОПІНІЮ „СВО- БОДИ“ ПРО ВАРТІСТЬ ЧАСУ

Президент Айзенгауер у своїй промові в Оклахомі Сіті в середу ввечері, 13-го листопада, висловив таку саму опінію про вартість часу, як вона було висловлена в друкованій попереднього дня „Свободи“, також з датою 13-го листопада. Президент Айзенгауер дослівно сказав: „Одною річчю, якої не можна купувати за гроші, є час. Часто час є вартіснішою монетою ніж гроші“. У цитованій „Свободі“ в статті „Дорогоцінний час“ сказано: „фраза „час це гроші“ прийнялася і постійно повторюється, як одна з наймудріших сентенцій. Сьогодні цю фразу треба було б відповісти доповнити, бо час тепер уже не тільки гроші, але й куди більша вартість...“

ПОСАДНИК БОФФАЛО ПЕРЕМІГ БІЛЬШІСТЬ 60-х ГОЛОСІВ

Бюфало, Н. Й. — Демократичний кандидат на посади Френк А. Седіта переміг свого республіканського противника більшістю 60-х голосів. Седіта дістав 72,306 голосів, а його республіканський противник Честер А. Коваль 72,246. Третій, незалежний кандидат Елмер Лукс, дістав 45,759 голосів, а ліберал Джеймс Пек — 1,835 голосів.

НЕ ВЖИВАТИ НАСОННИХ ПІГУЛОК!

Нью Йок. — Д-р Едвін П. Джордан радить усім тим особам, які терплять на безсоння, не вживати насонних пігулок, бо це може стати шкідливим наслідком і мати погані наслідки для здоров'я. Турбота, клопіт і тривога — це головні причини безсоння. Щоб їх позбутися, добре зайнятися якоюсь ручною працею перед сном. Можна теж почитати присмну книжку перед сном або трохи пройтися по свіжому повітрі. Деколи спричиняє сон склянка теплої води. Найкращий лік на безсоння — відкинути всі турботи.

Кожний свідомий українець та кожний свідомий українка повинні своїм обов'язком стояти в ряді Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських патріотів.

**ХВОРІ,
НЕ ТРАТЬТЕ
НАДІ**

НЕ ТРЕБА ДОВГО ЧЕКАТИ

ЗАЖИЙТЕ ПЕШЕ СГОДНІ
ЗІЛЛА Д-РА М. МІЛЛЕРА,
а вже завтра почувтеся краще
Зілла це не варить-
ані не запариється,
а живається його в при-
роднім виді, так, як є у
пачці. Тим то воно так
помічє і корисне.

Всі, що хворіють на неду-
гу шлунка, як квас шлуночка,
гази, запір, нестерпність, від-
бивання, заворот голови,
біль у крижах, короткий від-
дых, жінки: неможливість, ге-
моройди, ревматизм, болі,
пукання, інші недомогали-
ни, повинні ще сьогодні за-
жити зілля Д-ра Міллера,
п. н.

„J. M. L. Herb Compound #6“
а вже завтра почувтеся краще.
Зілла це повністю нахо-
диться як перша поміч у кож-
ній хаті.
Ціна однієї пачки враз з
поштовою пересилкою \$8.85.
Якщо бажаєте зробити сво-
юму приятелю партисну
дарунок, тоді для паки тієї-
ж \$10.00 з пересилкою.
Пішіть зараз, долучивши
чек або Money Order, на а-
дресу:

THE MILLER CO. INC.
Dept. 41, 790 Broad Street
Newark, N. J.

Ціла Сирія перетворюється у військовий табір

Дамаск. — Ще рік тому, за англо-французького наїзду на Єгипет вперше роздано цивільному населенню зброю і створено т. зв. „народну армію“. Недавно, після приходу до Сирії великих транспортів совєтської зброї, поновлено цю акцію і масово озброєно сирійських цивільних, роздавши їм ручні скоростріли, гранати, набої та пістолі. Тепер іде скрізь у Сирії військовий вишкіл тієї „народної армії“, поділ на військові менші і більш з'єднання, вишування старшин для цієї „армії“, військові авіації і т. Ця цивільна армія існує на принципі добровільного набору, а зголошуватись мають право всі, чоловіки і жінки від 18 року життя аж до 60-ти. Вони заявляють у своїй присязі готовість служити на будь-якому відтинку Сирії, але з правилами залишають їх в їхніх рідних селах і містечках, де вони найкраще знають терен. Вся ця армія з підготовлювана до партизанської війни на випадок ворожої агресії, щоб уможливити ворожу окупацію. Серед населення Сирії панують в н. с. о. патріотичні настрої, збільшувани постійною пропагандою, і за твердженням закордонних обсерваторів в Сирії — ця сирійська повстанська армія може мати поважну мілітарну вартість.

Число безробітних збільшиться в 1958 році

Вашингтон. — Урядові ко-
та оцінюють, що число без-
робітних збільшиться при-
наймні на один мільйон в
перших місяцях 1958 року.
Це не є жадне „передбачення“,
підтвердження, що внаслідок
зменшення крайової про-
дукції в першій половині 1958
року на 4 до 5-ох мільйонів
доларів в порівнянні з тепе-
рішньою продукцією, мусіть
зменшитися число zatrud-
нених. Теперішній стан край-
ової продукції вносить 440
мільйонів доларів в річному
відношенні. Річне відношення
крайової продукції обраху-
нок таким способом, що міль-
ярду продукції мільйонів

Одна третина Стратегічної Повітряної Оборони — в постійному поготівлі

Омага, Небраска. — Коман-
дир Стратегічної Повітряної
Оборони генерал Томас С.
Павер видав наказ до всіх
підлеглих командантів, щоб
одна третина складу всіх ле-
тунських сил була в постій-
ному поготівлі. Генерал по-
визначив підлеглим йому летунсь-
ким силам, що вони не будуть мати
багато вільного часу на при-
готування до відплатної акції
проти ворожої агресії, і тому
одна третина мусітиме знахо-
дитися в постійному поготівлі.
Коли ворог зможе корис-
туватися під час атаки керо-
ваними ракетами, тоді зали-
шиться до відплатної акції
менше як одна година часу.
На думку генерала Павера
ворог старатиметься в першу

Німецькі соціалісти невдоволені своїм проводом

Бонн. — Недільна перемога
західно-німецьких соціалі-
стів в Гамбурзі, де соціал-де-
мократи здобули 68 місць на
120 всіх посольських мандатів,
актуалізує внутрішньо-
партійну боротьбу в соціал-
демократичній партії — ствер-
джують німецькі газети. Сер-
ред партійних соціалістів па-
нує невдоволення з проводу
д-ра Еріха Олленгауера, яко-
му закидають зберігання бю-
рократичного партійного апа-
рату, що завинив прогрес в
останніх парламентарних ви-
борах 15 вересня ц. р. На до-
каз, що інша виборча такти-
ка й підхід до виборців та до
існуючих проблем може зис-
кати соціалістичній партії
більшість, вказується саме на
цю останню перемогу соціалі-
стів в Гамбурзі. Організа-
торами тамошніх виборів бу-
ли Герберт Вегнер і проф.
Карл Шмідт, одиниці, які у
вересневих парламентарних
виборах одержали більшу
кількість голосів, ніж їх ді-
стали були в 1953 році. Во-
ни обидва є противниками

Бюрократичної машини, створе- ної партійним лідером Ол- ленгауером. Разом з ними тримає гамбурзький посади- ник, кол. американський гро- мадянин, 70-річний Макс Брауер, західно-берлінський посадилик Вільгельм Брандт, посадилик Бремену Вільгельм Кайзер і ще кількох видат- них соціал-демократичних ді- ячів.

КНИЖКА І ЧАСОПИС НАГНЕОВХІДНИШ В ДОМ ЛЮДИНИ

Приймаємо
МАШИНИ
ДО
ПИСАННЯ
англійські, ціна \$25.00. Має-
мо також нові і перероблені
українські машини. Раху-
нок машини. Офісний прари-
ді. Потрібно агентів.
ALL LANGUAGES
TYPEWRITER COMPANY
119 W. 23rd St. (6-7 Ave.)
New York, N. Y.
Phone: CHelsea 3-8086

Продається Шкіру на чоботи і черевики
футрівку — шкіряні золі — 1 т. д.
SOL LEVENTER
186 William St., New York City. — Beekman 3-5277-8
Від 9-5 по пол. — Закрито в суботи.
Після зазначених годин тільки за спеціальним домовленням.

ROSE HILL MONUMENTS
184 Union Ave. (near Lyons Ave.) Irvington, New Jersey
Українські продажі — S. ZELINSKY — PHILIP CHUY
Мя обслуговуємо і ставляємо пам'ятники на всіх цвинтарях
в околиці 100 миль. — Також робимо написи.
Тел.: ESsex 2-0468

ШКІРА до всіх частин Європи

Найкращий ІОХТ з усіма додатками на 4 ПАРИ
ЧОБИТ з ПЕРЕСИЛКОЮ, безпеченням та
оплатою мита \$ 89.50
ШКІРА БОКС з усіми додатками, як вище, на
на 4 ПАРИ ЧОБИТ \$ 97.50
Ця сама шкіра (БОКС) на 6 ПАР ЧЕРЕВИКІВ
з ховляками \$ 78.00
Або ІОХТ, як вище \$ 72.00
ШКІРУ ВИСИЛАЄМО БЕЗПОСЕРЕДНЬО, З ВЛАСНОЇ
ГУРТВІВНІ — негайно по одержанні замовлення — Ваші
Родиди.
— Мясмо великий вибір шкіри.
— Удільмо інформації в українській мові.
N. Y. & N. J. LEATHER CO.
S. GOLDBLATT Prop.
186 Monroe Street PASSAIC, N. J.
Фірма існує вже 50 років.

• Праця — Help Wanted — Agency — Праця •

Шукаєте праці — шукаєте робітника?
Зверніться до Агенції Посередництва Праці
TOMPKINS SQUARE EMPLOYMENT AGENCY
33 — 3rd Avenue, New York 3, N. Y. • Tel. ORchard 4-1137
Особливо потрібні кваліфіковані, або некваліфіковані
робітники до праці в ресторанах
**КУХАРІ, БУФЕТОВІ (COUNTERMEN), КЕЛЬНЕРИ,
ПОСЛУГАЧІ, ПОМІВНАЧІ і ін.**
• Закажіть до нашої Агенції, яка існує вже 30 років! •
Наша Агенція відомо, що має охочих добру й добре
оплату працю! Переконайтеся про це!
JOHN DELETY, власник

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ПАСЕПЕН, Н. Дж. — Т-во ім.
Т. Шевченка, Відділ 42 Укр.
Нар. Союзу, повідомляє своїх
членів, що місячні збори діл
відбудуться в неділю 17-го
листопада, в церковній залі при
127 Парк вул. Збори відбудуть-
ся о год. 11:45 перед пол. Проси-
мо всіх членів вірніти свої
залежності — догуючих членів
цього місяця подасмо до суспен-
дування. Просимо також вірніти
вкладування посмертних.
Цього місяця наше Т-во втра-
тило двох членів, за яких треба
платити беніфет. Члени Управи
уділяють від 9-ої раню, в день
зборів. — К. Стасюк, предс.; Р.
Голубович, кас.; В. Гіна, секр.

МАТТІУК, Н. П. — Повідо-
мляється всіх членів Б-ва св. І.
Христителя, Відділ 256, що місяч-
ні збори відбудуться в неділю,
17-го листопада 1957 р., в цер-
ковній залі, зараз по другій
Службі Божій. Прошу прийти.
— О. Недошукто, секр.

НЮ ГЕЛВЕН, Конн. — Пові-
домляється всіх членів Відділ 370
Т-ва „Любов“, що місячні збо-
ри відбудуться в неділю, 17-го
листопада, в церковній залі при
127 Парк вул. Збори відбудуть-
ся о год. 11:45 перед пол. Проси-
мо всіх членів вірніти свої
залежності — догуючих членів
цього місяця подасмо до суспен-
дування. Просимо також вірніти
вкладування посмертних.
Цього місяця наше Т-во втра-
тило двох членів, за яких треба
платити беніфет. Члени Управи
уділяють від 9-ої раню, в день
зборів. — К. Стасюк, предс.; Р.
Голубович, кас.; В. Гіна, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па. — Зви-
чайні місячні збори членів Б-ва
св. Іоїр, 239 Відділ, відбудуться
у суботу, 16-го листопада 1957
року, в домі Укр. Амер. Гора-
жан — при 847 N. Franklin, від
год. 5-ої до 7-ої веч. Пригласю-
мо членів, що у власному інте-
ресі, належить вплачувати член-
ські внески своєчасно згорі.
— д-р Вол. Галан, предс.; Мих. Ко-
вальчук, секр.

КАРТЕТЕР, Н. Дж. — Місяч-
ні збори Т-ва „Запорозька Січ“,
Відділ 342, відбудуться в неділю,
17-го листопада 1957 р., о год.
2-й по пол. Просимо догуючих
членів вірніти свої залежні вк-
ладки. — І. Гудак, секр.

ПОНКЕРС, Н. П. — Т-во „По-
ділля Січ“, Відділ 8, повідом-
ляє своїх членів, що збори Т-ва
відбудуться в неділю, 17-го ли-
стопада, о год. 2-й по пол., в за-
лі УКЛЮБУ — при 13 Washington
вул. Просимо всіх членів при-
бути, вірніти свої вкладки та
привести нових членів і членок
до Т-ва і УНСОЮЗУ. — П. Гара-
севич, предс.; В. Мандзіл, секр.

ШІКАГО, Іл. — Місячні
збори С-ва Преса. Діви Марії,
Відділ 259, відбудуться в неділю,
17-го листопада, о год. 1:30 по
пол., в церковній залі — при
4952 So. Paulina St.

РАЧЕСТЕР, Н. П. — С-во
Рокд. Преса „Вогородичі, Відділ
36, повідомляє своїх членів,
що місячні збори відбудуться
в неділю, 17-го листопада 1957
року, о год. 4:30 по пол., в цер-
ковній залі під ч. 305 Гадсон
Еве. Просимо членів прийти,
з уваги на багато справ до
вирішення. Також вибір
кандидатів на уряд 1958 р. До-
гуючих проситесь вірнітивати
залежності, щоб не перевести
догую на слідування рік. — С.
Геруля, предс.; М. Шворі, кас.;
С. Гуцька, секр.

НОТИ — МУЗИКА
„ЛИСТОПАД“
для чоловічого хору з барит.
солом і фортеп.
слова Р. Купчинського,
музика О. Залеського.
Ціна: 80 коп.
Замовляти:
„СВОБОДА“
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

SAWKA Company
48 E. 7th St.
New York City
Телефон: GR 3-3550
Ноні коляди на
ПЛАТІВКАХ.

РОЗШУЄВ
Пішукую
ВАСИЛЯ МАЛИНЬКА,
з села Луга, пов. Ліско. Маю
листа з Краю від сестри Анни.
Ного забрали на праці до Ні-
меччини. Хто знає би про нього,
або він сам, прошу ласкаво
писати на адресу:
Нгуьору SAWKA
21 Hope Ave.
Passaic, N. J., USA
Заграничні часписи прошу
про передрук.

Соломея Салапата
пішукую свою сестру, замужку
за **СТЕПАНОМ ГАВРИЛКОМ**,
яка походить з Устенова, пов.
Бережани, донька Катерини і
Стаха Валек.
Хто знає би про неї, або вона
сама, прошу писати на адресу:
Solomea SALAPATA
P. O. R. Zlotorya
Hajnowska 5
row, Zlotorya
Poland

СВСТАХІ ГРАБІКА,
з села Лукавиці, пов. Ліско,
який правдоподібно живе в ЗДА
або в іншій країні, пішукують
брати Антін і Саверко. Хто
знає би про нього, або він сам,
прошу писати на адресу:
E. SOWIRKA
838 Gifford St.
Syacuse, N. Y.
Заграничні газети прошу
передрукувати.

ДО ВІНАНЬМУ
FOR RENT

ДО ВІНАНЬМУ
4 великі, ясні КІМНАТИ.
Свіжо відновлені.
Поміркований рент.
104 Magnolia Street
(near Bergen St. & 18th Ave.)
Newark, N. J.

ДО ВІНАНЬМУ
з усіми удолженнями
ГРОСЕРІЯ І БУЧЕРІЯ
Рент, згідно з умовою.
Причина: через хворобу.
Tel: MU 6-0569
MA 2-0869

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ
У Н. С. О. Ю. З. !

Посмертна Згадка

ВІТОВСЬКА МИХАЛІНА, до-
гуюча членка Т-ва „Любов“,
Відділ 370 УНСОЮЗУ в Нью-
Йорку, Конн., померла 1-го ли-
стопада 1957 р., на 72 році жи-
ття. Покойна була нар. в селі
Юрське, пов. Заліщицький, Зах.
Україна. До УНСОЮЗУ вступила
в 1923 р. Похоронена у смут-
ку чотирьох синів: Франко,
Андрій, Леся і Іван, чотиря
зам. доньки: Марія, Катерина,
Аннет і Євгенія. 15 пуків
і троях правнуків та брата Ан-
тонія Карпівського. Похорон
відбувся 6-го листопада з пох.
заведення до греко-кат. пер-
шої св. арх. Михаїла, при у-
часті Родичів. Членів Т-ва і
Приятелів. Тіло підправдже-
но на вічний спочинок на кла-
дівництві св. Лаврентія. —
В. Ів П. !

В. Гіна, секр.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker
& Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована темпера-
тура, Модерна каплиця
до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 3966. Перед несп одіванком.

AS TARZAN, FEIGNING DEATH, WATCHED THE THEFT OF THE LOG, HE SUDDENLY HELD HIS BREATH --

З-заду, вагаючись, вишшов тубілець.

І тоді, вдоволений, що збо-ку білої людини не загрожує небезпека, скочив уперед.

тримаючи в руках огидний крокодилячий череп!

THEN, SATISFIED THAT THE WHITE MAN WAS HARMLESS, HE SPRANG FORWARD, WIELDING AN UGLY SET OF CROCODILE JAWS! 4-26-3966